

B9-0164/2023 }
B9-0165/2023 }
B9-0166/2023 }
B9-0167/2023 }
B9-0168/2023 } RC1

13.3.2023

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis

keičiantis šiuos pasiūlymus dėl rezoliucijų:

B9-0164/2023 (PPE)
B9-0165/2023 (RENEW)
B9-0166/2023 (Verts/ALE)
B9-0167/2023 (S&D)
B9-0168/2023 (ECR)

dėl tolesnių represijų prieš baltarusių tautą, visų pirma Andrejaus Pačobuto ir
Alesio Bialiackio atvejų
(2023/2573(RSP))

**Sandra Kalniete, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Željana Zovko,
David McAllister, Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, Vladimír Bilčík,
Tomasz Frankowski, Andrzej Halicki, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev,
David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, Elżbieta
Katarzyna Łukacijewska, Liudas Mažylis, Janina Ochojska, Radosław
Sikorski, Milan Zver**
PPE frakcijos vardu

RC\1274697LT.docx

PE744.077v01-00 }
PE744.078v01-00 }
PE744.079v01-00 }
PE744.081v01-00 }
PE744.082v01-00 } RC1

Pedro Marques, Tonino Picula, Thijs Reuten, Juozas Olekas

S&D frakcijos vardu

Petras Auštrevičius, Nicola Beer, Bernard Guetta, Karen Melchior, Karin Karlsbro, Ramona Strugariu, Hilde Vautmans

RENEW frakcijos vardu

Viola von Cramon-Taubadel, Hannah Neumann

Verts/ALE frakcijos vardu

Anna Fotyga, Beata Mazurek, Angel Dzhambazki, Elżbieta Kruk, Tomasz Piotr Poręba, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski, Jadwiga Wiśniewska, Andżelika Anna Możdżanowska, Alexandr Vondra,

Veronika Vrecionová, Assita Kanko, Jacek Saryusz-Wolski, Beata Kempa, Joachim Stanisław Brudziński, Zbigniew Kuźmiuk, Charlie Weimers,

Adam Bielan, Roberts Zile, Zdzisław Krasnodębski, Eugen Jurzyca,

Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Waldemar

Tomaszewski

ECR frakcijos vardu

Fabio Massimo Castaldo, Nikolaj Villumsen, Silvia Modig

Europos Parlamento rezoliucija dėl tolesnių represijų prieš baltarusių tautą, visų pirma Andrejaus Pačobuto ir Alesio Bialiackio atveju (2023/2573(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes rezoliucijas dėl Baltarusijos,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją, Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą ir visas kitas žmogaus teisių konvencijas, kurių šalis yra Baltarusija,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į Komisijos Pirmininkės pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgalotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepo Borrellio 2021 m. kovo 25 d. pareiškimą dėl veiksmų, nukreiptų prieš Baltarusijos lenkų sąjungą, 2023 m. sausio 17 d. pareiškimą dėl teismo procesų prieš opozicijos lyderius ir žurnalistus ir 2023 m. kovo 3 d. pareiškimą dėl Alesio Bialiackio ir kitų žmogaus teisių gynėjų nuteisimo, taip pat į 2022 m. spalio 7 d. Europos išorės veiksmų tarnybos atstovo spaudai pareiškimą dėl teismo sprendimo dėl nepriklausomų žiniasklaidos atstovų,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 4 d. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ataskaitą dėl žmogaus teisių padėties Baltarusijoje prieš 2020 m. vykusius prezidento rinkimus ir po jų, taip pat į 2023 m. sausio 6 d. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro atstovo spaudai dėl teismo procesų Baltarusijoje,
- atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 4 d. ir 2022 m. liepos 20 d. JT specialiosios pranešėjos žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais Anaïs Marin ataskaitas JT žmogaus teisių tarybai ir į 2022 m. spalio 10 d. JT ekspertų raginimą nedelsiant paleisti įkalinimą Nobelio premijos laureatą ir kitus teisių gynėjus Baltarusijoje, taip pat į 2023 m. kovo 3 d. JT atstovės spaudai žmonių teisių klausimais Ravinos Shamdasani komentarą dėl žmogaus teisių gynėjų nuteisimo Baltarusijoje,
- atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 4 d. G7 užsienio reikalų ministrų pareiškimą dėl Baltarusijos,
- atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 3 d. Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro pareiškimą dėl Nobelio premijos laureato A. Bialiackio ir kitų žmogaus teisių gynėjų nuteisimo,
- atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) atstovės žiniasklaidos laisvės klausimais Teresos Ribeiro 2022 m. liepos 13 d. pareiškimą dėl tebesitęsiančio žurnalistų ir žiniasklaidos darbuotojų įkalinimo Baltarusijoje, 2022 m. rugsėjo 15 d. pareiškimą dėl tebesitęsiančio žurnalistų kalinimo Baltarusijoje ir 2022 m. spalio 7 d. pareiškimą dėl nuolatinio Baltarusijos žiniasklaidos specialistų persekiojimo,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi nuo tada, kai po plačiu mastu suklastotų prezidento rinkimų 2020 m. rugpjūčio 9 d. prasidėjo taikūs protestai, A. Lukašenkos režimas ir toliau imasi griežtų represinių veiksmų prieš Baltarusijos žmones, pilietinės visuomenės atstovai, žmogaus teisių gynėjai, žurnalistai, opozicijos aktyvistai ir daug kitų asmenų yra bauginami, persekiojami, suimami, kankinami ir nuteisiami už tai, kad išreiškia nepritarimą režimui, sistemingiems žmogaus teisių pažeidimams arba režimo teikiamai paramai Rusijos vykdomam agresijos karui prieš Ukrainą; kadangi baudžiamasis persekiojimas tebėra viena iš griežčiausių represijos formų ir vis dar plačiai taikomas;
- B. kadangi 2023 m. kovo mėn. žmogaus teisių centro „Viasna“ tvarkomame Baltarusijos politinių kalinių sąraše yra daugiau kaip 1 450 asmenų, įskaitant Sacharovo premijos ir Nobelio premijos laureatą Alesį A. Bialiackį; kadangi, šio centro „Viasnos“ žiniomis, mažiausiai 2 900 žmonių buvo nuteisti politiškai motyvuotose baudžiamosiose bylose; kadangi 2022 m. A. Lukašenkos režimas priėmė mažiausiai 1 200 politiniais motyvais grįstų kaltinamųjų nuosprendžių baudžiamosiose bylose, buvo uždaryta 215 spaudos leidinių, o nuo 2020 m. Baltarusijoje likviduota daugiau kaip 1 000 NVO;
- C. kadangi žymus žmogaus teisių gynėjas, žmogaus teisių centro „Viasna“ įkūrėjas ir vadovas, taip pat Nobelio premijos ir Sacharovo premijos laureatas Alesis Bialiackis buvo suimtas 2022 m. vasario 12 d. ir jam buvo taikomas kardomasis kalinimas; kadangi šis asmuo buvo kalinamas 2011–2014 m. ir vėl įkalintas 2021 m. po masinių demokratijos šalininkų demonstracijų, vykusių po 2020 m. prezidento rinkimų; kadangi 2023 m. kovo 3 d. Alesis Bialiackis, žmogaus teisių centro „Viasna“ narys Valiancinas Stefanovičius, žmogaus teisių gynėjas Zmiceris Salaujovas ir kampanijos „Žmogaus teisių gynėjai už laisvus rinkimus“ koordinatorius Vladzimiras Labkovičius buvo atitinkamai nuteisti kalėti 10, 9, 8 ir 7 metus politiniais motyvais pagrįstuose teismo procesuose; kadangi 2021 m. lapkričio 3 d. centro „Viasna“ padalinio Gomelyje teisininkas Leanidas Sudalenka ir centro „Viasna“ savanorė Taciana Lasica buvo nuteisti kalėti atitinkamai trejus ir dvejus su puse metų, bausmę atliekant kalėjime;
- D. kadangi žurnalistas ir Baltarusijos lenkų sąjungos narys Andrejus Pačobutas buvo suimtas 2021 m. kovo 18 d. ir vėliau nuteistas trejų metų laisvės atėmimo bausme už „viešą Baltarusijos prezidento įžeidimą“ ir „etninės neapykantos kurstymą“; kadangi 2023 m. vasario 8 d. Gardino apygardos teismas pripažino jį kaltu dėl skatinimo imtis veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Baltarusijos Respublikos nacionaliniam saugumui, ir etninės nesantaikos kurstymo ir nuteisė jį aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme;
- E. kadangi žurnalistai tebėra viena iš grupių, prieš kurią režimas dažniausiai imasi represinių veiksmų; kadangi šiuo metu Baltarusijoje įkalinta daugiau kaip 30 žurnalistų; kadangi iki 2022 m. spalio mėn. valdžios institucijos ekstremistinėmis organizacijomis paskelbė ne mažiau kaip 29 nepriklausomos žiniasklaidos priemonės ir jas uždarė; kadangi, Baltarusijos žurnalistų asociacijos duomenimis, viešasis diskursas beveik visiškai nuslopintas, o žiniasklaida patiria griežtas represijas; kadangi dėl visiško susidorojimo su nepriklausoma žiniasklaida Baltarusijoje nebeegzistuoja žodžio laisvė ir režimas visapusiškai seka internetą;

- F. kadangi, remiantis įsivyravusia nuomone, kaltinimai Andrejui Pačobutui ir Alesiu Bialiackiui yra politiškai motyvuoti ir jais siekiama nutildyti nepriklausomus balsus, nuslopinti saviraiškos ir asociacijų laisvę;
- G. kadangi Baltarusijos demokratinės politinės jėgos ir toliau persekiojamos; kadangi A. Lukašenkos režimas prieš Baltarusijos demokratinių jėgų lyderius pradėjo procesus kaltinamiesiems nedalyvaujant ir daug demokratinės opozicijos partijų vadovų bei atstovų yra kalinami nežmoniškomis sąlygomis; kadangi 2023 m. kovo 6 d. Minsko miesto teismas Baltarusijos demokratinės opozicijos lyderę ir Jungtinės pereinamojo laikotarpio vyriausybės vadovę Svatlaną Cichanouską už akių nuteisė 15 metų laisvės atėmimo bausme; kadangi teismas taip pat nuteisė kitus Koordinavimo tarybos narius: Pavelui Latuškai skirta 18 metų, o Maryjai Maroz, Volhai Kavalkovai ir Siarhejui Dyleuskiui – 12 metų laisvės atėmimo bausmės; kadangi bausmės buvo paskelbtos praėjus kelioms dienoms po to, kai Baltarusijos teismas 18 mėnesių pratęsė S. Cichanouskajos sutuoktinio, disidento ir demokratijos šalininko Siarhejaus Cichanouskio 18 metų laisvės atėmimo bausmę; kadangi keletas nuteistųjų yra Sacharovo premijos už minties laisvę laureatai;
- H. kadangi 2022 m. spalio 17 d. politiškai motyvuotoje byloje Baltarusijoje politiniam kaliniui Mikalajui Autuchovičiui buvo skirta precedento neturinti griežta 25 metų laisvės atėmimo bausmė aukšto saugumo sugriežtinto režimo kolonijoje, o dar 11 asmenų buvo nuteisti iki 20 metų laisvės atėmimo bausmėmis;
- I. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos ne kartą pažeidė šalies piliečių žmogaus teises, įskaitant teisę į saviraiškos, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę; kadangi represijos ir toliau daro poveikį visiems visuomenėms sluoksniams; kadangi, prisidengiant kova su ekstremizmu ir terorizmu, asmenys toliau persekiojami; kadangi 2022 m. sausio mėn. įsigaliojo Baltarusijos baudžiamojo kodekso pakeitimai, kuriais vėl nustatyta baudžiamoji atsakomybė už dalyvavimą neregistruotų organizacijų veikloje; kadangi 2022 m. gegužės mėn. valdžios institucijos išplėtė mirties bausmės taikymo sritį ir į ją įtraukė pasikėsinimą įvykdyti teroro aktą, t. y. pagal kaltinimą, kuris anksčiau buvo naudojamas politinių aktyvistų teismuose; kadangi Baltarusijos režimas ir toliau smarkiai riboja asociacijų laisvę; kadangi 2022 m. gruodžio mėn. Baltarusijos vyriausybė pateikė parlamentui įstatymo projektą, kuriuo keičiamas Politinių partijų įstatymas, o tai gali galiausiai reikšti visų režimui opoziciskų politinių partijų *de facto* draudimą;
- J. kadangi 2022 m. spalio mėn. A. Lukašenka pasirašė įstatymą dėl Baltarusijos pasitraukimo iš Tarptautinės pilietinių ir politinių teisių konvencijos pirmojo fakultatyvaus protokolo, taip užkirsdamas kelią JT Žmogaus teisių komiteto įgaliojimams priimti ir nagrinėti Baltarusijoje gyvenančių asmenų skundus, susijusius su žmogaus teisėmis, kurie buvo viena iš paskutinių galimybių apginti persekiojamų baltarusių teises;
- K. kadangi administracinis persekiojimas yra viena iš A. Lukašenkos režimo naudojamų priemonių siekiant nutildyti opoziciją ir bet kokius režimui prieštaraujančius balsus; kadangi 2023 m. sausio mėn. žmogaus teisių centras „Viasna“ pranešė apie mažiausiai

350 suėmimų ir 141 politiškai motyvuoto administracinio persekiojimo atveji;

- L. kadangi vis dar persekiojamos nepriklausomos profesinės sąjungos; kadangi Baltarusijos valdžios institucijos iš dalies pakeitė teisės aktus, siekdamos išplėsti organizacijų, kurios priskiriamos ekstremistinėms, taikymo sritį; kadangi 2022 m. liepos mėn. Baltarusijos Aukščiausiasis Teismas uždarė keturias pagrindines nepriklausomas profesines sąjungas ir Baltarusijos demokratinių profesinių sąjungų kongresą; kadangi 2023 m. sausio mėn. nepriklausomų profesinių sąjungų vadovai Henadzis Fiadyničius ir Vasilis Berasnevas buvo nuteisti devynerių metų laisvės atėmimo bausme, o Vaclavas Areška – aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme; kadangi 2023 m. vasario mėn. darbininkų judėjimo „Raboči Ruch“ nariai Siarhejus Šelestas, Vladzimiras Žurauka, Andrejus Paheryla, Hana Ablab, Aliaksandras Hašnikavas, Siarhejus Dziuba, Iharis Mincas, Valiancinas Ceranevičius, Siarhejus Šamecka ir Aliaksandras Kapšulis buvo apkaltinti tėvynės išdavimu ir ekstremistinės organizacijos sukūrimu bei dalyvavimu jos veikloje ir nuteisti kalėti nuo 11 iki 15 metų; kadangi Baltarusijos vidaus reikalų ministerija ir toliau į ekstremistų ir teroristų sąrašus įtraukia demokratinio profesinių sąjungų judėjimo aktyvistus ir lyderius;
- M. kadangi režimas toliau vykdo represinius veiksmus prieš teisininkus, imdamasis atsakomųjų veiksmų už tai, kad jie reiškia nuomonę įvairiais teisių klausimais, atstovauja klientams politiškai motyvuotose bylose ar pasisako prieš karą Ukrainoje; kadangi nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. ne mažiau kaip 70 advokatų neteko savo licencijos dėl savavališkų Teisingumo ministerijos sprendimų arba politiškai motyvuotų pašalinimo iš advokatūros procedūrų; kadangi 2022 m. septyniems advokatams buvo pareikšti politiškai motyvuoti baudžiamieji kaltinimai, šie asmenys toliau sulaukė administracinių kaltinimų, jie buvo sulaukomi, atliekamos kratos ir jie persekiojami; kadangi Vitalis Brahinecas buvo nuteistas aštuonerių metų laisvės atėmimo bausme už kelių politinių kalinių, įskaitant Alesį Bialiackį, gynimą;
- N. kadangi A. Lukašenkos režimas ėmėsi vis griežtesnių represinių priemonių prieš Baltarusijos tautines mažumas, visų pirma prieš lenkų ir lietuvių mažumą, įskaitant mokyklų, kuriose mokoma šių tautinių mažumų kalbomis, uždarymą, taip pat prieš šioms mažumoms atstovaujančias organizacijas, kaip antai Baltarusijos lenkų sąjungą; kadangi jau daugelį metų nuolat diskriminuojamos lenkų ir kitos tautinės mažumos, o svarbiausi represijų atvejai yra Anžalika Borys ir Andrejus Pačobutas;
- O. kadangi A. Lukašenkos režimas tęsia Baltarusijos rusifikacijos politiką, siekdamas strateginio tikslo – marginalizuoti ir sunaikinti Baltarusijos nacionalinės tapatybės, įskaitant jos kalbą ir kultūrą, išraiškas; kadangi ši politika apima ir draudimą naudoti nacionalinius ir istorinius Baltarusijos simbolius, pvz., baltos, raudonos ir baltos spalvų vėliavą ir Vyti, taip pat leidyklų, privačių mokyklų ir baltarusių kalbos kursus rengiančių įstaigų uždarymą;
- P. kadangi neteisėtas A. Lukašenkos režimas ir toliau slopina religijos ir tikėjimo laisvę; kadangi, Koordinavimo tarybos duomenimis, keletas Romos katalikų, graikų katalikų ir stačiatikių kunigų bei protestantų pastorių patyrė įvairaus pobūdžio spaudimą – nuo baudų iki ilgų laisvės atėmimo bausmių, įskaitant Siarhejų Rezanovičių, kuris buvo

nuteistas 16 metų laisvės atėmimo bausme;

- Q. kadangi politiniai kaliniai patiria papildomas represijas ir yra laikomi nežmogiškomis sąlygomis; kadangi tai pasireiškia politinių kalinių laikymu sąlygomis, kurios yra draudžiamos pagal tarptautinius Baltarusijos įsipareigojimus, skiriant jiems drausmines nuobaudas dėl fiktyvių priežasčių ir uždariant juos į karcerį; kadangi politiniai kaliniai ir toliau praneša apie prastėjančią sveikatą, žeminimą ir netinkamą elgesį; kadangi kai kuriais atvejais padidinamas jų kalinimo saugumo lygis ir savavališkai pratęsiama laisvės atėmimo bausmė, pažeidžiama teisė į korespondenciją, o politiniams kaliniams neleidžiama priimti šeimos narių, kaip parodė Palinos Šarenda-Panasiuk byla;
- R. kadangi tūkstančiai Baltarusijos gyventojų buvo tiesiogiai ar netiesiogiai priversti palikti savo tėvynę ir ieškoti saugumo užsienyje; kadangi Baltarusijos valdžios institucijos toliau imasi priemonių, kuriomis ribojamos užsienyje gyvenančių baltarusių teisės; kadangi A. Lukašenkos režimas pradėjo programą „Kelias namo“, pagal kurią pastaraisiais metais iš šalies išvykę baltarusiai „kviečiami“ grįžti į Baltarusiją, žadant, kad jie nebus persekiojami, jeigu oficialiai prisipažins; kadangi daugelis į šalį grįžusių baltarusių buvo suimti, persekiojami ir kartais jiems skirtos laisvės atėmimo bausmės už tai, kad dalyvavo protestuose, socialiniuose tinkluose skelbė A. Lukašenkos režimą kritikuojančius komentarus arba aukėjo nuo represijų Baltarusijoje nukentėjusiems asmenims; kadangi 2023 m. sausio mėn. Baltarusijos režimas priėmė įstatymą, pagal kurį pilietybė bus atimta iš tremtyje esančių asmenų, kuriuos režimas kaltina vadinamaisiais su ekstremizmu susijusiais nusikaltimais, ir į šį sąrašą šiuo metu įtraukta daugiau kaip 2 000 asmenų;
- S. kadangi, praėjus daugiau nei dvejiems metams, nėra jokių požymių, kad Baltarusijos valdžios institucijos tiria tūkstančius pranešimų apie žiaurų policijos elgesį, gautų po 2020 m. rugpjūčio mėn. protestų, arba protestuotojų nužudymus; kadangi plačiai paplitęs nebaudžiamumas už žmogaus teisių pažeidimus blogina desperatišką Baltarusijos žmonių padėtį; kadangi teisės viršenybės nebuvimas trukdo jiems pasinaudoti teise į teisingą bylos nagrinėjimą; kadangi Baltarusija yra vienintelė Europos valstybė, kurioje vis dar taikoma mirties bausmė;
- T. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos dažnai pasitelkia sekimą, interneto cenzūrą ir dezinformaciją, diegdamos gyventojų kontrolės technologijas; kadangi tokia represinė praktika yra dar vienas žingsnis į skaitmeninį autoritarizmą ir Baltarusijos žmonių skaitmeninių teisių slopinimą, dėl kurio auga piliečių bauginimo mastas ir traukiasi pilietinė erdvė; kadangi A. Lukašenkos režimas taip pat vykdo tarpvalstybines represijas prieš užsienyje gyvenančius Baltarusijos piliečius;
- U. kadangi ES nustatė sankcijas asmenims ir subjektams, atsakingiems už represijas Baltarusijoje, ir teikė paramą pilietinei visuomenei ir nepriklausomai žiniasklaidai šioje šalyje;
- V. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos, leisdamos Rusijai naudotis Baltarusijos teritorija kariniams išpuoliams prieš Ukrainą, ir toliau remia nepateisinamą Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą; kadangi daugybė Baltarusijos piliečių buvo patraukti baudžiamajon atsakomybėn už tai, kad išreiškė paramą Ukrainai, kritikavo vyriausybę

dėl paramos Rusijos agresijos karui arba pranešė apie Rusijos karių ir karinės įrangos judėjimą Baltarusijoje;

- W. kadangi 2022 m. rugsėjo 7 d. Europos Tarybos Ministrų Komitetas paragino Europos Tarybos generalinę sekretorę, bendradarbiaujant su Baltarusijos demokratinių jėgų ir pilietinės visuomenės atstovais, įsteigti kontaktinę grupę dėl Baltarusijos; kadangi 2023 m. kovo 1 d. Briuselyje per ceremoniją, kurioje dalyvavo Sviatlana Cichanouskaja, atidaryta oficiali Demokratinės Baltarusijos diplomatinė atstovybė;
1. dar kartą išreiškia savo solidarumą su Baltarusijos žmonėmis, kurie toliau kovoja už suverenią, laisvą ir demokratinę Baltarusiją, rizikuodami savo laisve ir gyvybe; toliau reikalauja, kad valdžios institucijos nedelsdamos nutrauktų represijas prieš Baltarusijos žmones, nedelsdamos ir besąlygiškai paleistų visus politinius kalinius bei visus dėl politinių motyvų savavališkai sulaikytus, areštuotus ar nuteistus asmenis ir panaikintų visus jiems pareikštus kaltinimus; taip pat reikalauja visiškos jų rehabilitacijos ir finansinės kompensacijos jiems už žalą, patirtą dėl neteisėto sulaikymo;
  2. toliau kuo griežčiausiai smerkia Baltarusijoje tebevykstančias represijas, be kita ko, pasitelkiant politiškai motyvuotus teismo procesus; smerkia A. Lukašenkos režimo prieš Baltarusijos žmones sistemingai vykdomas represijas, dėl kurių nuo suklastotų 2020 m. rugpjūčio 9 d. prezidento rinkimų šalį buvo priversti palikti tūkstančiai baltarusių; pakartoja, kad tebevykstančios sistemingos represijos prilygsta šiurkštiems žmogaus teisių pažeidimams;
  3. primena Baltarusijos valdžios institucijoms apie jų pareigą paisyti visų Baltarusijos piliečių žmogaus teisių, įskaitant teises į saviraiškos, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę; primygtinai tvirtina, kad Baltarusijoje reikia užtikrinti pagrindines laisves ir žmogaus teises, teisinę valstybę ir veikiančias nepriklausomas teismines institucijas; pakartoja savo raginimą Baltarusijos valdžios institucijoms nedelsiant sušvelninti visus mirties bausmės nuosprendžius ir nedelsiant paskelbti mirties bausmės taikymo moratoriumą, taip žengiant pirmą žingsnį link visiško jos panaikinimo visam laikui; smerkia naują įstatymą, pagal kurį leidžiama skirti mirties bausmę pareigūnams ir kariuomenės personalui, nuteistiems už valstybės išdavimą; ragina nutraukti moterų ir pažeidžiamų grupių, įskaitant mažumoms priklausančius asmenis, neįgaliuosius ir LGBTQI asmenis, diskriminaciją;
  4. pakartoja, kad turi būti tenkinami teisėti Baltarusijos žmonių reikalavimai dėl žmogaus teisėmis, pagrindinėmis laisvėmis, klestėjimu, suverenumu ir saugumu grindžiamos demokratijos; pakartoja savo ankstesnius raginimus surengti naujus laisvus ir sąžiningus rinkimus, kuriuos stebėtų ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) tarptautiniai stebėtojai; primena, kad ES ir jos valstybės narės nepripažino 2020 m. prezidento rinkimų rezultatų, o Aliksandro Lukašenkos nepripažino teisėtu Baltarusijos prezidentu;
  5. smerkia Andrejaus Pačobuto sulaikymą ir nuteisimą ir Alesio Bialiackio, Valiancino Stefanovičiaus, Zmicerio Salaujovo ir Vladzimiuro Labkovičiaus nuteisimą, nes šie atvejai rodo režimo pastangas užgniaužti bet kokią pilietinį aktyvumą siekiant ginti žmogaus teises ir bet kokią nepriklausomą žurnalistinį darbą šalyje; smerkia daugybę jų

teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimų ir ragina juos nedelsiant ir besąlygiškai paleisti, taip pat visiškai reabilituoti ir atlyginti žalą;

6. smerkia tai, kad Baltarusijos demokratinės opozicijos lyderė ir Jungtinės pereinamojo laikotarpio vyriausybės vadovė Sviatlana Cichanouskaja ir kiti Koordinavimo tarybos veikėjai, t. y. Pavelas Latuška, Maryja Maroz, Volha Kavalkova ir Siarhejus Dyleuskis, nuteisti už akių; nepritaria teismo sprendimui, pagal kurį naudojimasis demokratine teise kandidatuoti rinkimuose laikomas „sąmokslu perimti valdžią“; reikalauja, kad A. Lukašenkos režimas panaikintų bausmes ir visus kaltinimus, pateiktus šiems keturiems aktyvistams; primygtinai teigia, kad nė vienam aktyvistui, nuteistam už opozicijos judėjimo už demokratiją palaikymą ar aktyvų dalyvavimą jo veikloje, neturėtų būti draudžiama kandidatuoti į renkamas pareigas Baltarusijoje; ragina valstybes nares, visų pirma priėmusias šiuos žinomus Baltarusijos demokratiųjų jėgų veikėjus, užtikrinti jų saugumą ir apsaugą nuo A. Lukašenkos režimo;
7. smerkia stiprų profesinių sąjungų bauginimą ir persekiojimą; smerkia politiškai motyvuotus nuosprendžius nepriklausomų profesinių sąjungų vadovams Henadziui Fiadyničiui, Vasiliui Berasnevui ir Vaclavui Areškai ir grupės „Rabochy Rukh“ („Darbuotojų judėjimas“) nariams, nes tai rodo visišką žmogaus teisių nepaisymą ir akivaizdžius tarptautinių darbo konvencijų pažeidimus;
8. smerkia lenkų, lietuvių ir kitų tautinių mažumų grupių ir jų atstovų persekiojimą Baltarusijoje, įskaitant sprendimus, kuriais siekiama uždaryti lenkų ir lietuvių mokyklas ir panaikinti švietimą šiomis kalbomis, taip pat lenkų kapinių ir paveldo naikinimą; ragina Baltarusijos valdžios institucijas nutraukti visas prieš tautines mažumas nukreiptas priemones ir gerbti jų teises, įskaitant teisę mokytis mažumų kalbomis;
9. smerkia tai, kad politiškai motyvuoti teismo procesai vyksta už uždarytų durų, nesilaikant tinkamo teisinio proceso, taip pažeidžiant šalies tarptautinius įsipareigojimus ir pareigas, to pasekmė – opozicijos lyderiams skiriamos griežtos ir nepagrįstos bausmės; ragina ES delegaciją ryšiams su Baltarusija bei valstybių narių ambasadas Baltarusijoje toliau stebėti ir prižiūrėti visų politinių kalinių teismo procesus; ragina Tarybą ir Komisiją rasti naujų galimybių siekti, kad būtų paleisti visi politiniai kaliniai; ragina Tarptautinį Raudonojo Kryžiaus komitetą ir kitas organizacijas aplankyti politinius kalinius, ypač tuos, kurie turi rimtų sveikatos problemų;
10. smerkia Aliksandro Lukašenkos pasirašytą Pilietybės įstatymą, kuriuo suteikiama galimybė atimti pilietybę iš užsienyje gyvenančių baltarusių; pabrėžia, kad Baltarusijos valdžios institucijos pažeidžia Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, kurios šalis yra Baltarusija, 15 straipsnį, kuriuo užtikrinama teisė į pilietybę ir draudžiama ją savavališkai atimti; primygtinai ragina Baltarusijos valdžios institucijas nutraukti programą „Kelias namo“;
11. pabrėžia, kad reikia išsamiai ištirti A. Lukašenkos režimo įvykdytus nusikaltimus Baltarusijos žmonėms; ragina valstybes nares aktyviai taikyti universaliosios juridikcijos principą ir rengti teismo bylas Baltarusijos pareigūnams, įskaitant Aliksandrą Lukašenką, atsakingiems už sistemingą smurtą bei represijas ir nusikaltimus žmoniškumui arba prie jų prisidėjusiems;

12. pakartoja, kad griežtai smerkia Baltarusijos dalyvavimą nepateisinamame ir neišprovokuotame Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą; smerkia agresyvią A. Lukašenkos režimo retoriką, nukreiptą prieš Ukrainą, ir masiškai skleidžiamą propagandą bei dezinformaciją apie agresijos karą; pakartoja, kad A. Lukašenka ir kiti Baltarusijos pareigūnai dalijasi atsakomybe už šį agresijos karą ir už Ukrainoje įvykdytus karo nusikaltimus ir turėtų būti patraukti atsakomybėn specialiajame tribunole dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą ir kituose atitinkamuose tarptautiniuose teismuose, ir ragina ES ir jos valstybes nares remti pastangas šioje srityje; reiškia paramą Baltarusijos savanoriams ir partizanams, kurie kovoja už Baltarusijos nepriklausomybę ir padeda Ukrainai gintis nuo Rusijos agresijos karo; pripažįsta, kad A. Lukašenkos režimas bendrininkauja vykdamas valstybės remiamą teroristinę veiklą ir yra teroristines priemones naudojančios valstybės bendrininkas;
13. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tebesitęsiančią vadinamąją Rusijos ir Baltarusijos integraciją keliose srityse, kuri prilygsta *de facto* okupacijai, ypač į laipsnišką Baltarusijos ir regiono militarizaciją, be kita ko, pasitelkiant Rusijos karinių pajėgų dislokavimą Baltarusijoje, nes tai kelia grėsmę Europos žemyno saugumui ir stabilumui ir prieštarauja Baltarusijos žmonių valiai; apgailestauja dėl Baltarusijos sprendimo atsisakyti nebranduolinio statuso;
14. ragina ES ir jos valstybes nares plėsti ir stiprinti ES sankcijas asmenims ir subjektams, atsakingiems už represijas Baltarusijoje, nustatyti jas visiems asmenims, prisidedantiems prie režimo vykdomų represijų prieš demokratinę opoziciją bei politinius protestuotojus, įskaitant teisėjus, prokurorus ir teisėsaugos pareigūnus, kalėjimų bei griežtojo režimo kolonijų pareigūnus, ir užtikrinti tinkamą tų sankcijų vykdymą; apgailestauja dėl to, kad Baltarusija nebuvo įtraukta į 10-ąjį Rusijai ir jos rėmėjams taikomų sankcijų paketą; ragina priimti patikimas sankcijas Baltarusijos asmenims ir subjektams, remiantiems Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, imtis būtinų priemonių, kad ES sankcijų Rusijai nebūtų galima apeiti per Baltarusiją, ir A. Lukašenkos režimui Baltarusijoje taikyti tokias pačias ribojamąsias priemones, kokios nustatytos Rusijai; ragina į sankcijų sąrašą įtraukti kalio karbonatą, kuris yra pagrindinis režimo pajamų šaltinis;
15. ragina ES ir jos valstybes nares ir toliau kelti klausimą dėl padėties Baltarusijoje visose atitinkamose Europos ir tarptautinėse organizacijose, ypač Jungtinėse Tautose bei jų specializuotuose organuose, ESBO ir Tarptautinėje darbo organizacijoje, siekiant sustiprinti tarptautinę žmogaus teisių pažeidimų kontrolę ir tarptautinius veiksmus reaguojant į padėtį Baltarusijoje ir įveikti Rusijos ir kitų šalių keliamas kliūtis galimybei imtis tokių veiksmų;
16. ragina ES ir jos valstybes nares bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais, pavyzdžiui, ESBO Maskvos mechanizmu ir JT žmogaus teisių taryba, taip pat žmogaus teisių gynėjais ir pilietinės visuomenės atstovais vietoje, kad būtų užtikrinama, jog žmogaus teisių pažeidimai būtų stebimi bei fiksuojami ir apie šiuos pažeidimus būtų pranešama, o vėliau už juos būtų traukiama atsakomybėn ir garantuojamas teisingumas nukentėjusiesiems; šiuo atžvilgiu palankiai vertina Tarptautinės atskaitomybės platformos Baltarusijai darbą ir ragina ES ir valstybes nares toliau jį remti; ragina

Tarptautinį baudžiamąjį teismą atlikti tyrimą ir pradėti ikiteisminį procesą prieš Baltarusijos režimą dėl nusikaltimų žmoniškumui atvejų;

17. ragina visą tarptautinę bendruomenę atmesti Baltarusijos paraišką dėl Rytų Europos valstybių grupės nenuolatinės vietos JT Saugumo Taryboje 2024–2025 m.;
18. ragina valstybes nares siekti sustiprinti JT specialiosios pranešėjos žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais įgaliojimus bei biurą ir JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro (OHCHR) tyrimą dėl Baltarusijos, kad būtų priimami ir veiksmingai nagrinėjami individualūs Baltarusijos piliečių skundai; išreiškia paramą 2023 m. vasario 13 d. tarptautinių ir Baltarusijos pilietinės visuomenės organizacijų raginimui JT žmogaus teisių tarybos valstybėms narėms ir stebėtojoms sukurti nepriklausomą tyrimo mechanizmą, kuriuo būtų papildytas ir tęsiamas esamas OHCHR tyrimo darbas, ir ragina šio mechanizmo darbui skirti pakankamai išteklių ir lėšų;
19. atkreipia dėmesį į labai svarbų nepriklausomai žiniasklaidai, profesinėms sąjungoms ir pilietinės visuomenės organizacijoms tenkantį vaidmenį remiant Baltarusijos žmonių demokratinius siekius, nepaisant to, ar jos veikia Baltarusijoje, ar pasitraukusios į užsienį; ragina ES institucijas padidinti paramą Baltarusijos pilietinės visuomenės, laisvos žiniasklaidos, nepriklausomų profesinių sąjungų ir demokratiją palaikančių aktyvistų gebėjimų stiprinimui tiek Baltarusijoje, tiek išeivijoje; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau teikti paramą Baltarusijos pilietinei visuomenei, nepriklausomai žiniasklaidai ir demokratinėms politinėms grupėms ir struktūroms, įskaitant Koordinavimo tarybą ir Jungtinę pereinamojo laikotarpio vyriausybę; ragina Baltarusijos demokratines jėgas išlaikyti ir skatinti vienybę, grindžiamą laisvos, demokratinės ir nepriklausomos Baltarusijos tikslu;
20. ragina ES institucijas ir valstybes nares teikti paramą ir apsaugą žmogaus teisių gynėjams ir pilietinei visuomenei Baltarusijoje, susiduriantiems su griežtomis represijomis, be kita ko, prireikus išduoti skubias vizas, kad jie galėtų išvykti iš Baltarusijos; ragina ES institucijas toliau remti valstybių narių pastangas apsaugoti ir priimti baltarusius, priverstus išvykti iš savo šalies; ragina valstybes nares teikti paramą ES gyvenantiems baltarusiams, kurių tapatybės dokumentai netrukus baigs galioti ir kurie neturi galimybių juos pakeisti naujais, nes negali grįžti į Baltarusiją;
21. smerkia A. Lukašenkos režimo pastangas ištrinti Baltarusijos kultūrą ir vykdyti baltarusių rusifikacijos politiką; ragina ES remti Baltarusijos kultūrą ir Baltarusijos kultūros organizacijas; smerkia tai, kad buvo atsisakyta surengti Alesio Bialiackio teismo procesą baltarusių, o ne rusų kalba, ir tai, kad buvo atmestas Alesio Bialiackio prašymas skirti vertėją žodžiu, o tai rodo prieš baltarusius nukreiptą A. Lukašenkos režimo politiką; pritaria kovo 25 d. minėjimui, kai Baltarusijos žmonės švenčia 1918 m. paskelbtą Baltarusijos nepriklausomybę;
22. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių, kad Baltarusijoje veikiančios užsienio ir vietos įmonės būtų ypač atidžios ir laikytųsi atsakomybės gerbti žmogaus teises savo veikloje ir tiekimo grandinėse, kaip numatyta pagal JT pagrindinius principus; ragina visas ES įsisteigusias įmones nutraukti santykius su visais Baltarusijos tiekėjais, kurie atvirai remia smurtinį A. Lukašenkos režimą arba kitaip pažeidžia JT

pagrindinius principus; ragina Tarybą taikyti sankcijas visoms šio reikalavimo nesilaikančioms Baltarusijos ar tarptautinėms įmonėms; primygtinai ragina A. Lukašenkos režimą nutraukti priverstinio darbo įkalinimo įstaigose praktiką;

23. ragina Komisiją įsteigti specialios paskirties darbo grupę, kuri pradėtų politinį dialogą su demokratinės Baltarusijos atstovais, kad būtų galima parengti išsamų daugiasektorių susitarimą, kuris bus bendradarbiavimo su demokratine Baltarusija pagrindas, kai dabartinis režimas nebebus valdžioje; pakartoja, kad kartu turėtų būti parengtas finansinių ir administracinių išteklių planas, kuris turėtų būti įgyvendintas siekiant vykdyti ir finansuoti būtinas reformas šalyje, kai tik tai bus įmanoma; palankiai vertina tai, kad Briuselyje įsteigta demokratinės Baltarusijos atstovybė, ir ragina ES institucijas remti šią atstovybę ir Baltarusijos tautos ambasadas;
24. pakartoja, kad svarbu oficialiai įforminti Baltarusijos demokratinį jėgų ir Parlamento santykius siekiant sustiprinti atstovavimą Baltarusijai tarptautinėje arenoje; todėl ragina atnaujinti oficialiai pripažintą atstovavimą demokratinei Baltarusijai EURONEST parlamentinėje asamblėjoje ir Delegacijoje ryšiams su Baltarusija;
25. pabrėžia, kad svarbu stiprinti ES vienybę Baltarusijos atžvilgiu, be kita ko, dėl dabartinio režimo diplomatinės izoliacijos; smerkia bet kokius veiksmus, įskaitant aukšto lygio vizitus lankant *de facto* valdžios institucijas Minske, kurie galėtų sukelti abejonių dėl to, kad Sąjunga vienareikšmiškai nepripažįsta A. Lukašenkos režimo; šiomis aplinkybėmis apgailestauja dėl 2023 m. vasario 13 d. Vengrijos užsienio reikalų ministro Péterio Szijjártó vizito į Minską, nes tai prieštarauja ES politikai Baltarusijos atžvilgiu ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą klausimu, ir nepritaria tam, kad kai kurios valstybės narės toliau išduoda Šengeno vizas Aliaksandrui Lukašenkai artimiems asmenims;
26. pakartoja, kad smerkia neseniai priimtą Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) sprendimą leisti Baltarusijos sportininkams 2024 m. Paryžiaus olimpinėms žaidynėms atrankos varžybose dalyvauti su neutralia vėliava, nes jis prieštarauja įvairiapusei Baltarusijos izoliacijai ir režimas tuo pasinaudos propagandos tikslais; ragina valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę daryti spaudimą TOK, kad šis sprendimas būtų atšauktas ir kad panašios pozicijos būtų laikomasi kitų sporto, kultūros ar mokslo renginių atveju;
27. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams, Jungtinių Tautų vyriausiajam žmogaus teisių komisarui, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Tarptautinei darbo organizacijai, Tarptautiniam Raudonojo Kryžiaus komitetui, Baltarusijos demokratinėms jėgoms ir Baltarusijos Respublikos *de facto* valdžios institucijoms.

